

Uttryckt i allmänna ordalag innebär:

Desinformation att en viss aktör, A, avsiktligt ger en annan aktör, B, falska upplysningar. Vanligen antas också att desinformatören A genom detta förfarande vill skaffa sig någon fördel i förhållande till "offret" B.

På senare tid har desinformation blivit ett allt vanligare begrepp. Det har rent av fått karaktär av modeord. Detta gäller inte minst den svenska inrikespolitiska debatten. Därutöver har åtskilliga författare hävdade att desinformation utvecklats till ett betydelsefullt instrument för staternas utrikespolitik. Det är detta problemområde som behandlas i föreliggande undersökning.

Den allmänna innebörden av begreppet desinformation må upplevas som lättförståeligt. Alla har vi väl på något sätt blivit bekanta med vad som menas med lögn och verklighetsförfalskning. Som mänskligt fenomen är lögnen en banalitet. Detta gäller inte minst i den internationella politiken i sin anarkistiska omgivning. Statsmän och fältherrar har i alla tider försökt att vilseleda sina motståndare.

Raden av enväldshärskare som med hjälp av missvisande propaganda försökt försköna sig själva eller den regim som de upprättat kan göras lång. Därtill kommer att lögnen många gånger är ett naturligt, rent av nödvändigt och hedervärt, inslag i en regerings internationella agerande. Exempelvis är det normalt absolut nödvändigt för en regering att hemlighålla en planerad devalvering av den egna valutan. I annat fall skulle denna åtgärd bli meningslös, om inte rent av kontraproduktiv.

Således, menar tydligen många, är desinformation ett nytt begrepp som emellertid täcker ett gammalt och välkänt fenomen. Visst är missvisande propaganda och politiska lögnen etiskt förkastliga. Men de är något som vi vant oss att leva med något som är ett naturligt inslag i politiken. Utgångspunkten för denna studie är den utbredda uppfattningen att desinformation är ett viktigt, och sannolikt allt mer betydelsefullt, utrikespolitiskt medel för stormakterna.

Sett i ett säkerhetspolitiskt perspektiv där man "väntar sig det värsta", inrymmer möjligheten av att stormakterna utnyttjar desinformation i sitt handlande gentemot oss potentiella hotbilder för Sverige. Särskilt viktig förefaller därvidlag den möjliga kopplingen vara mellan desinformation och medveten, utstuderad strategisk vilseledning av de svenska säkerhetspolitiska beslutsfattarna.

... .. Misstanken att litteraturen om desinformation kan utgöra en del av stormakternas inbördes propagandaspel är ytterligare ett skäl till att granska detta problemområde.